

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Επιχειρηματίες με πτυχίο και όραμα

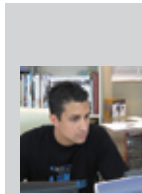
■ Αλεξάνδρα Γούτα, Άγγελος Αγγελίδης

Κατά τους Πυθαγόρειους, ο αριθμός επτά είναι « αμήτωρ», καθώς δεν είναι γινόμενο παραγόντων. Η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα της κρίσης, όμως, όπως και η ανάπτυξη, είναι γινόμενο ...πολλών παραγόντων κι αυτό φαίνεται κι από τις απαντήσεις στις επτά μίνι συνεντεύξεις, που το "Τεχνογράφημα" φιλοξενεί στο τρέχον τεύχος του.

Οι επτά άνθρωποι που απαντούν (με αλφαβητική σειρά) σε πέντε κοινά ερωτήματα για την επιχειρηματικότητα, την ανάπτυξη και τη συνεργασία, είναι επιχειρηματίες, επιστήμονες και ... "μπουρτοκαπιτισμένοι": άσχετα από το στάδιο επιτυχίας, στο οποίο βρίσκεται η επιχείρησή τους και ανεξαρτήτως από το αν δρέπουν ήδη τους καρπούς του εγχειρήματός τους ή ακόμη τούς αναμένουν, έχουν τομήσει να μπουν στο "παιχνίδι" και να παλέψουν.

Απαντούν στο "Τεχνογράφημα": Ποιο είναι το σοβαρότερο λάθος που κάνουν σήμερα οι επιχειρηματίες στην Ελλάδα; Υπάρχει συνταγή για το επιχειρηματικό "success story" με βάση την προσωπική τους εμπειρία; Πώς θα είναι η Ελλάδα μ.Κ (μετά την κρίση) και τι πρέπει να γίνει για να έχουμε ξανά ελπίδα; Και τι κρίνει έναν καλό συνεργάτη, όταν πρέπει να διαλέξεις ανάμεσα σε δύο ανθρώπους με τα ίδια τυπικά προσόντα;

Αλέξιος Βανδώρος
Αρχιτέκτονας μηχανικός,
συνιδρυτής και μέλος
Architeam, Architravel

"Απλά να πετάξουν όλοι το χαζοκούτι!"

Όταν το "Architravel.com" μπήκε στην αφητηρία, πριν από λίγα χρόνια, οι τρεις ιδρυτές του (οι Αλέξιος Βανδώρος, Σάντρα Καλλιάντρα και Πάπυ Ψαρρού) ήταν μόλις 25 ετών και οι οικονομικοί τους πόροι πολύ περιορισμένοι. Κι όμως, παρά τη νεαρή ηλικία τους (ή μήπως χάρη σε αυτή;) οι τρεις αρχιτέκτονες προχώρησαν αποφασιστικά - με μικρό κεφάλαιο, αποκλειστικά από την τσέπη τους- την ιδέα για τη δημιουργία ενός ιστοτόπου αρχιτεκτονικού τουρισμού, ενός αρχιτεκτονικού οδηγού, με "σταθμούς" σε αξιόλογα κτήρια διάφορων πόλεων, σε ολόκληρο τον κόσμο.

Ο οδηγός τους -μοναδικός στην Ελλάδα και ένας από τους ελάχιστους αντίστοιχους διεθνώς όταν δημιουργήθηκε- μεγάλωσε (με χιλιάδες καταγεγραμμένα κτήρια σήμερα), όπως και η ομάδα τους, η "Architeam", που πλέον έχει αποκτήσει πολύ περισσότερα μέλη.

"Το βασικό είναι να έχεις μια καλή ιδέα. Και να δράσεις πάνω σε αυτή χωρίς να το σκεφτείς υπερβολικά. Ίσως αν το σκεφτόμασταν περιο-

σώτερο, να μην το κάναμε", έχει πει ο Αλέξιος, σύμφωνα με τον οποίο "αν υπάρχει η ιδέα και η όρεξη για δράση, τα πάντα γίνονται, ακόμη και στην Ελλάδα. Δεν κάνουν μόνο οι Microsoft και Google τέτοια βήματα!".

Όπως λέει στο "Τ" ο Αλέξιος, ο μόνος λόγος που μερικοί από τη γενιά του είναι ακόμη -και θα παραμείνουν- στην Ελλάδα είναι επειδή πιστεύουν καταρχήν ότι κάποιος πρέπει να δώσει τη μάχη. Με την ελπίδα ότι η Ελλάδα μ.Κ θα είναι τουλάχιστον πιο αξιοκρατική και ισόνομη. Για να γυρίσει η σελίδα όμως, προσπαθείται κάτι βασικό: να πετάξουν όλοι το "χαζοκούτι". Γίνεται;

Ο επιχειρηματίας πρέπει να έχει -όπως λέμε στην καθομιλουμένη- "κότσια" για να μπορέσει να "χτίσει" ένα success story, ιδίως στην Ελλάδα. Στη δική σας περίπτωση, ποιος ήταν ο παράγοντας-κλειδί για να φτάσετε από τη θεωρία στην πράξη;

Πιστεύω ότι δεν υπάρχει τέτοιος παράγοντας. Είναι θέμα του χαρακτήρα του κάθε ανθρώπου και όποιος θέλει να θεωρεί εαυτόν επιχειρηματία τότε ξέρει ότι στην έννοια αυτή ενυπάρχει πάντα κυρίως η πράξη και λιγότερο η θεωρία.

Ποιο πιστεύετε ότι είναι το συχνότερο λάθος που κάνουν οι επιχειρηματίες στην Ελλάδα;

Είμαι αρκετά νέος επιχειρηματίας, τόσο σε ηλικία όσο και σε χρόνια "στην πιιάσα" για να εκφέρω τεκμηριωμένη άποψη, αυτό που έχω παρατηρήσει είναι η αδυναμία να προχωρήσουν με τους ρυθμούς της σύγχρονης εποχής και να δουν μερικά βήματα πιο μπροστά από την αυριανή μέρα.

Αν έχετε απέναντί σας δύο ανθρώπους με ακριβώς τα ίδια τυπικά προσόντα, πώς θα διαλέγατε αυτόν-ή με τον/την οποίο/α θα συνεργαζόσασταν;

Αυτόν τον οποίο θα μπορού να βλέπω τη Δευτέρα το πρωί στις 8 και να μου φτιάχνει τη διάθεση.

Ξέρουμε ήδη πολλά για την Ελλάδα π.Κ (προς κρίση) και, βεβαίως, για την Ελλάδα σε κρίση. Πώς φαντάζεστε την Ελλάδα μ.Κ;

Ο μόνος λόγος που μερικοί από τη γενιά μας είμαστε ακόμα και θα παραμείνουμε εντός των συνόρων είναι επειδή πιστεύουμε καταρχήν ότι κάποιος πρέπει να δώσει τη μάχη και επειδή θεωρούμε πως η Ελλάδα μ.Κ. θα είναι τουλάχιστον πιο αξιοκρατική και ισόνομη.

Ποια είναι τα πέντε πράγματα, που πρέπει να γίνουν επείγοντως στη χώρα, για να υπάρξει ελπίδα;

Επί της αρχής θεωρώ πως δεν γίνεται με ασπρίνες να καταπολεμήσεις τον καρκίνο. Για να υπάρξει ελπίδα πρέπει να πετάξουν όλοι απλά το χαζοκούτι (τηλεόραση) τελείως από τη ζωή τους. Μετά από αυτό το βήμα θα υπάρξει μία χιονοστιβάδα ατομικών εξελίξεων που θα εκπλήξει...

Στάθης Καζδερίδης
Φυσικός, διδακτορικό
σε μαθηματικά και
έρευνα εγκεφάλου
Ιδρυτής Novocaptis

www.livemedia.gr

"Να ελέγξουμε με matching funds την τάση του πολιτικού συστήματος να κάνει καριέρα με τα χρήματα των πολιτών"

Η Novocaptis, μια νεοσύστατη εταιρεία που ιδρύθηκε το 2010, δραστηριοποιείται στον χώρο της υψηλής τεχνολογίας και διαθέτει ισχυρούς δεσμούς με την επιχειρηματική δραστηριότητα, την ακαδημαϊκή και την ερευνητική κοινότητα.

Το όραμά της είναι να παρέχει αιχμής προϊόντα και υπηρεσίες στους τομείς των υπηρεσιών και των καταναλωτών ρομποτικής, περιβάλλουσα νοημοσύνη, περιβάλλοντα υποβοηθούμενης αυτόνομης διαβίωσης, περιβαλλοντικές εφαρμογές, την εκπαίδευση και τις αγορές ψυχαγωγίας. Έχει αναλάβει την ανάπτυξη και ολοκλήρωση τεχνολογικής πλατφόρμας η οποία θα ενσωματωθεί στο κράνος ασφάλειας εργασίας, που θα χρησιμοποιούν οι ομάδες συντήρησης κατά την διάρκεια περιοδικών συντηρήσεων του επιταχυντή LHC στο CERN.

Η πρώτη παρουσίαση του πρωτότυπου κράνους ασφάλειας εργασίας, είχε λάβει χώρα στα εργαστήρια της Novocaptis στη Θεσσαλονίκη, την οποία παρακολούθησαν η κα. Olga Beltramello, υπεύθυνη ασφαλείας, ο κ. Dimitar Mladenov, βοηθός υπεύθυνος του πειράματος ATLAS και οι κύριοι Πέτρος Σουκουλιάς και Σεραφεϊμ Κάτταικας, της Prisma Electronics.

Ο επιχειρηματίας πρέπει να έχει -όπως λέμε στην καθομιλουμένη- "κότσια" για να μπορέσει να "χτίσει" ένα success story, ιδίως στην Ελλάδα. Στη δική σας περίπτωση, ποιος ήταν ο παράγοντας-κλειδί για να φτάσετε από τη θεωρία στην πράξη;

Η πίστη ότι μπορώ να κάνω κάτι που μπορεί να με επιτύχει να ανταγωνιστεί σε διεθνές επίπεδο.

Ποιο πιστεύετε ότι είναι το συχνότερο λάθος που κάνουν οι επιχειρηματίες στην Ελλάδα;

Λειτουργούν σε μικρές κλίμακες χρόνου στον σχεδιασμό τους και στους στόχους τους.

Αν έχετε απέναντί σας δύο ανθρώπους με ακριβώς τα ίδια τυπικά προσόντα, πώς θα διαλέγατε αυτόν-ή με τον/την οποίο/α θα συνεργαζόσασταν;

Το άτομο που θα με έπειθε ότι μπορεί πραγματικά να κάνει την δουλειά. Εκείνο που χρειάζεται είναι πραγματική γνώση και όχι 'χαρτιά' ή τυπικά προσόντα.

Ξέρουμε ήδη πολλά για την Ελλάδα π.Κ (προς κρίση) και, βεβαίως, για την Ελλάδα σε κρίση.

Πώς φαντάζεστε την Ελλάδα μ.Κ;

Η απάντησή μου είναι έμμεση: Γνωρίζετε πώς λέγεται ο πρόεδρος ή ο πρωθυπουργός της Ελλάδας; Μάλλον όχι. Αυτό σημαίνει ότι η γνώση αυτή δεν είναι σημαντική γιατί το σύστημα αναμένεται να λειτουργεί ανεξάρτητα από το ποιος ασκεί την διοίκηση του κράτους. Άρα οι θεσμοί έχουν τον πρωταγωνιστικό ρόλο και όχι τα πρόσωπα. Δεν είναι τυχαίο ότι στον πίνακα της παγκόσμιας κατάξης του κατά κεφαλήν ΑΕΠ χώρες χωρίς ιδιαίτερους φυσικούς πόρους βρίσκονται πολύ ψηλά στην κατάταξη εάν έχουν ισχυρούς θεσμούς. Άρα προσβλέπω σε μια κοινωνία δομημένη σε ισχυρούς θεσμούς που λειτουργούν για το γενικότερο κοινωνικό καλό παρά για την προάσπιση στενότερων συμφερόντων.

Ποια είναι τα πέντε πράγματα, που πρέπει να γίνουν επειγόντως στη χώρα, για να υπάρξει ελπίδα;

1. Να διαμορφώσουμε ένα εθνικό όραμα στο οποίο ένα νέο κοινωνικό συμβόλαιο θα συμφωνηθεί και θα τηρηθεί.
2. Να συμφωνήσουμε σε βασικές αλλαγές που πρέπει να γίνουν στην χώρα.
3. Να δημιουργήσουμε ένα ποιοτικό σύστημα εκπαίδευσης σε όλες της βαθμίδες που θα έχει εθνική στρατηγική και υπερκομματική προσέγγιση.
4. Να αλλάξουμε και να εκσυγχρονίσουμε τους πολιτικούς μας θεσμούς με στόχευση την καλύτερη ισορροπία μεταξύ των εξουσιών και όχι τον εναγκαλισμό του κράτους από την εκτελεστική εξουσία.
5. Να ελέγξουμε την τάση του πολιτικού συστήματος να κάνει καριέρα με τα χρήματα των πολιτών πουλώντας πελατειακές εξυπηρετήσεις αντί πολιτική ουσίας με την καθιέρωση της αρχής των matching funds: Δηλαδή κανένας δημόσιος θεσμός που στηρίζεται (εν μέρει) στον προϋπολογισμό του κράτους δεν μπορεί να πάρει παραπάνω χρήματα από αυτά που μπορεί να μαζέψει από μόνος του όταν απευθυνθεί στην κοινωνία. Π.χ. κόμματα, οργανισμοί, ινστιτούτα, κλπ. Ο κάθε θεσμός πρέπει να αποδεικνύει συνεχώς στην κοινωνία την χρησιμότητά του ή να καταργείται. Άρα ο προϋπολογισμός του πρέπει να προέρχεται μερικώς απ' ευθείας από τους πολίτες που οφελούνται και μερικώς από τον κρατικό προϋπολογισμό (με διαφοροποίηση των ποσοστών ανά περίπτωση θεσμού - τα οποία ορίζονται από την κοινωνία και όχι από τους πολιτικούς).

Χαρά Κουτάλου
Μαθηματικός-Πληροφορικός,
ιδρύτρια της MATRIX
Information Technologies

“Το μεγαλύτερο πρόβλημά μας είναι ότι ως κοινωνία δεν ξέρουμε πού θέλουμε να πάμε”

Η Χαρά Κουτάλου ξεκίνησε την επαγγελματική της πορεία ως αγρότισσα σε πολύ νεαρή ηλικία, μέχρι που -έχοντας στο μεταξύ αποκτήσει το πτυχίο της μαθηματικού από το ΑΠΘ και Μεταπτυχιακή Εξειδίκευση στα Πληροφορικά Συστήματα - αποφάσισε να ασχοληθεί με την ελληνική γη από άλλο “μετερίζι”.

Το 2010 ίδρυσε την εταιρεία web εφαρμογών και εφαρμογών ηλεκτρονικού εμπορίου MATRIX IT, η οποία αναπτύσσει δραστηριότητα στον τομέα του λογισμικού γεωργίας ακριβείας.

Τα συστήματα της MATRIX λειτουργούν ευεργετικά τόσο για το “πορτοφόλι” των παραγωγών, όσο και για το περιβάλλον και τον τελικό καταναλωτή, αφού χάρη σε αυτά η κατανάλωση αρδευτικού νερού υπολογίζεται ότι μειώνεται κατά 25%-35%, τα φυτοφάρμακα περιορίζονται σημαντικά, ενώ η ποιότητα των προϊόντων βελτιώνεται.

Όπως λέει η Χαρά στο “T”, το μεγαλύτερο πρόβλημά μας σήμερα είναι ότι ως κοινωνία δεν ξέρουμε πού θέλουμε να πάμε και, αν δεν το βρούμε, δεν πρόκειται να βγούμε από την κρίση.

Για να υπάρχει ελπίδα, σημειώνει η Χαρά, πρέπει να καθίσουμε όλοι μαζί και να γράψουμε το success-story της Ελλάδας με ρεαλισμό και όραμα. Αυτό, μακράν των υπολοίπων...

Ο επιχειρηματίας πρέπει να έχει -όπως λέμε στην καθομιλουμένη- “κότσια” για να μπορέσει να “χτίσει” ένα success story, ιδίως στην Ελλάδα. Στη δική σας περίπτωση, ποιος ήταν ο παράγοντας-κλειδί για να φτάσετε από τη θεωρία στην πράξη;

Στην περίπτωσή μου ο παράγοντας-κλειδί είναι το πείσμα και η πολλή δουλειά. Χρειάζεται να προσπαθήσει πολύ κάποιος στις παρούσες συνθήκες για να καταφέρει κάτι. Δεν θεωρώ ότι έχω πετύχει ένα success-story αλλά ότι έχω καταφέρει κάτι. Προσπαθώ πάντοτε να σκέφτομαι απλά και να λύνω τα προβλήματα που προκύπτουν με απλό τρόπο. Μαθαίνω συνεχώς από τους ανθρώπους γύρω μου. Ονειρεύομαι πού θέλω να φτάσω χωρίς ποτέ να ξεχνάω από πού ξεκίνησα και που βρίσκομαι τώρα.

Ποιο πιστεύετε ότι είναι το συχνότερο λάθος που κάνουν οι επιχειρηματίες στην Ελλάδα;

Το ότι προσπαθούν να ‘επιχειρήσουν! Με τον τρόπο που αντιμετωπίζονται οι επιχειρηματίες στην Ελλάδα, το μεγαλύτερο λάθος τους είναι ότι κάποιος προσπαθούν ακόμα. Αναρωτιέμαι καμιά φορά, αν όλοι εμείς οι ‘τρελοί’ επιχειρηματίες ‘βάλαμε μυαλό’ και σταματήσουμε να επιχειρούμε, τι θα γίνει;

Αν έχετε απέναντί σας δύο ανθρώπους με ακριβώς τα ίδια τυπικά προσόντα, πώς θα διαλέγατε αυτόν-ή με τον/την οποίο/α θα συνεργαζόσασταν;

Θα επέλεγα με βάση τη γενικότερη εικόνα και τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας. Αυτό που λείπει σήμερα από πολλούς νέους ανθρώπους

δεν είναι οι τυπικές γνώσεις και τα προσόντα, αλλά μια γενικότερη εμπειρία ζωής και ευρύτερη μόρφωση: κοινωνική, συναισθηματική. Με ενδιαφέρουν επίσης και οι αξίες που έχει ένας άνθρωπος που δουλεύει μαζί μου.

Ξέρουμε ήδη πολλά για την Ελλάδα π.Κ (προς κρίσης) και, βεβαίως, για την Ελλάδα σε κρίση. Πώς φαντάζεστε την Ελλάδα μ.Κ;

Επειδή μ’ αρέσει και να ονειρεύομαι, φαντάζομαι στην Ελλάδα μ.Κ. ότι οι άνθρωποι δουλεύουν με πάθος και ενθουσιασμό, οι νόμοι είναι δίκαιοι και λειτουργούν, ο καθένας κάνει το καλύτερο που μπορεί από τη θέση που βρίσκεται, έχουμε κατασταλάξει σαν κοινωνία πού θέλουμε να πάμε και πώς να δουλέψουμε για να το πετύχουμε αυτό. Νομίζω όμως ότι το τελευταίο είναι το πιο σημαντικό. Το μεγαλύτερο πρόβλημά μας σήμερα είναι ότι σαν κοινωνία δεν ξέρουμε πού θέλουμε να πάμε. Ελπίζω να το βρούμε, διαφορετικά δεν πρόκειται να βγούμε από την κρίση.

Ποια είναι τα πέντε πράγματα, που πρέπει να γίνουν επειγόντως στη χώρα, για να υπάρξει ελπίδα;

Να καθίσουμε όλοι μαζί και να γράψουμε το ‘success-story’ της Ελλάδας. Με ρεαλισμό αλλά και όραμα να χτίσουμε το μέλλον μας σαν κοινωνία. Αυτό, μακράν των υπολοίπων.

Ενδεικτικά θα αναφέρω και τα εξής:

-Απλοποίηση της φορολογικής νομοθεσίας αφού αποδεδειγμένα ο δρόμος που ακολουθούμε δεν οδηγεί πουθενά.

-Πραγματική σμίκρυνση της γραφειοκρατίας έτσι ώστε να μην αποτελεί βαρίδιο όχι μόνο στις επιχειρήσεις αλλά στο κοινωνικό σύνολο.

-Εξορθολογισμός του ασφαλιστικού συστήματος πριν γίνει η βόμβα που θα τα τινάξει όλα στον αέρα.

-Να δώσουμε ιδιαίτερη βαρύτητα στη γενικότερη παιδεία και όχι μόνο στην εκπαίδευση.

δρ. Φώτης Λιοτόπουλος
Μηχανικός Η/Υ και
πληροφορικής, ιδρυτής
και γενικός διευθυντής
εταιρείας SBOING

“Το σοβαρότερο λάθος των επιχειρηματιών είναι το σύνδρομο του καζίνο”

Η εταιρεία που ίδρυσε ο δρ Φώτης Λιοτόπουλος, η SBOING με έδρα τα Διαβατά Θεσσαλονίκης, έχει ειπωθεί ότι μπορεί να αποτελέσει άξιο ανταγωνιστή του πλοηγού της “Google”. Ο Φώτης, που μεταξύ άλλων είναι (συν-)ισχυρογράφος

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

περισσότερων από 35 ερευνητικές εργασίες, ανέπτυξε τη δική του πατέντα GPS πλοήγησης, που παρέχει στον χρήστη πληροφορίες ακριβέστερες, όπως υποστηρίζει, από εκείνες του πλοηγού της Google.

“Τολμήσαμε να παίξουμε παιχνίδι με τους μεγάλους”, λέει στο “Τ”. Και αν σε άλλες χώρες αυτό επιβραβεύεται κάποτε, στην Ελλάδα ελάχιστες φορές λαμβάνει τα εύσημα στην πράξη. Όπως έχει επανειλημμένα πει ο Φώτης, εδώ, σε μια περίοδο που οι τράπεζες προσπαθούν να σωθούν οι ίδιες, δεν ενδιαφέρει αν είσαι το επόμενο Google ή Facebook...

Παρόλα αυτά ελπίζει. Ότι η Ελλάδα μ.Κ (μετά την Κρίση) θα είναι μια χώρα, όπου η αναλογία 80:20 των πολιτών, που θέλουν σήμερα να μεταναστεύσουν, θα έχει αντιστραφεί. Πώς όμως μπορεί να δημιουργηθεί η ελπίδα ότι αυτό θα γίνει;

Ο επιχειρηματίας πρέπει να έχει -όπως λέμε στην καθομιλουμένη- “κότσια” για να μπορέσει να “χτίσει” ένα success story, ιδίως στην Ελλάδα. Στη δική σας περίπτωση, ποιος ήταν ο παράγοντας-κλειδί για να φτάσετε από τη θεωρία στην πράξη;

Στη SBOING προσπαθούμε να χτίσουμε ένα “success story” βασισμένοι σε μια συνταγή με τα εξής υλικά: Καινοτομία διεθνούς επιπέδου με προστατευμένα IPR, στόχευση στην παγκόσμια αγορά, αξιοποίηση state-of-the-art τεχνολογιών και εξειδικευμένων στελεχών, μεθοδικότητα, επιμονή και υπομονή. Τολμήσαμε να παίξουμε «παιχνίδι με τους μεγάλους» με ήσσονες δυνάμεις κι αυτό θέλει “κότσια” και αντοχές. Think big, act global είναι το motto μας.

Ποιο πιστεύετε ότι είναι το συχνότερο λάθος που κάνουν οι επιχειρηματίες στην Ελλάδα;

Τα αντίθετα των παραπάνω! Ο αυτοεγκλωβισμός στην εσωστρέφεια και στη μιζέρια. Το σοβαρότερο λάθος όμως είναι το “σύνδρομο του καζίνο”, δηλ. η προσπάθεια επιβίωσης με κάθε τρόπο ακόμη και με ηθικά / νομικά απαράδεκτες πρακτικές.

Αν έχετε απέναντί σας δύο ανθρώπους με ακριβώς τα ίδια τυπικά προσόντα, πώς θα διαλέγατε αυτόν-ή με τον/την οποίο/α θα συνεργαζόσασταν;

Η επιτυχία μιας εταιρίας βασίζεται σε ένα μεγάλο βαθμό στην ποιότητα του ανθρώπινου δυναμικού της. Πέρα από την υψηλή κατάρτιση και εξειδίκευση, στη SBOING ζητάμε συνεργάτες που συμμερίζονται το όραμά μας, που δουλεύουν με φαντασία και δημιουργικότητα, που παίρνουν πρωτοβουλίες και ταυτόχρονα είναι συνεργάσιμοι και παραγωγικοί, όχι με όρους αυστηρού ωραρίου αλλά με όρους υπευθυνότητας, συνέπειας και ποιότητας τελικού αποτελέσματος.

Ξέρουμε ήδη πολλά για την Ελλάδα π.Κ (προς κρίσης) και, βεβαίως, για την Ελλάδα σε κρίση.

Πώς φαντάζεστε την Ελλάδα μ.Κ;

Έχω δύο οράματα για την Ελλάδα μ.κ, ένα ιδεατό (όπως θα την ήθελα) και ένα ρεαλιστικό (όπως πιστεύω ότι θα είναι). Ιδεατά, βλέπω μια Ελλάδα μ.κ. που θα είναι κοινωνικά δίκαιη, ουσιαστικά δημοκρατική, ενεργειακά αυτάρκης, με υψηλούς ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης, υψηλό βιοτικό και πολιτιστικό επίπεδο, διαφοροποιημένο και υψηλό ποιοτικά και ποσοτικά εγχώριο προϊόν, πρόσφορο έδαφος για διεθνείς και εγχώριες επενδύσεις και επιχειρηματική ανάπτυξη, αλλά ταυτόχρονα με χαρακτηριστικά εθνικής ανεξαρτησίας και ασφάλειας. Ρεαλιστικά πιστεύω ότι το όραμα αυτό είναι ανέφικτο, όχι γιατί δεν μπορούμε αλλά γιατί εξωγενείς παράγοντες δεν μας αφήνουν να το προσεγγίσουμε. Η Ελλάδα μ.κ. θα εξακολουθήσει να βρίσκεται για αρκετά χρόνια σε μια πορεία παραταμένης ανάκαμψης, με απλά βελτιωμένους οικονομικούς δείκτες (iΑΕΠ, ισοζύγιο, κλπ.), βιώσιμο εθνικό χρέος, φθίνουσα ανεργία κάτω του 15%, μεγαλύτερη εξωστρέφεια, περισσότερο εκσυγχρονισμένο και αποτελεσματικό δημόσιο τομέα, αυξημένη παραγωγικότητα, λιγότερη διαφθορά. Η Ελλάδα μ.κ. θα είναι η Ελλάδα που το σημερινό 80:20 των πολιτών της που θέλουν να μεταναστεύσουν θα έχει αντιστραφεί.

*Ποια είναι τα πέντε πράγματα, που πρέπει να γίνουν επείγοντως στη χώρα, για να υπάρξει ελπίδα;

«Ελπίδα» για την Ελλάδα της κρίσης σημαίνει: α) πολιτική ηγεσία με εθνικό όραμα και χωρίς εξαρτήσεις, ντόπιες ή ξένες, β) αλλαγή νοοτροπίας του Έλληνα προς περισσότερη υπευθυνότητα, γ) στήριξη της ανάπτυξης από δημόσιες (κρατικές, κοινοτικές) πρωτοβουλίες, δ) ενίσχυση της απασχόλησης, ε) τόνωση της ρευστότητας της αγοράς με ενεργοποίηση του τραπεζικού τομέα και αναστροφή της επιβληθείσας πολιτικής λιτότητας.

Πηγή φωτογραφίας: εφημερίδα “Έθνος”

Δημήτριος Μαμαντζής
Μηχανολόγος Μηχανικός,
αντιπρόεδρος ΣΤΕΛΜΑ Α.Τ.Ε.

“Να ξεχάσουμε τις εποχές των “πακέων” αγελάδων και να στρωθούμε στη δουλειά!”

Με έδρα τη Θεσσαλονίκη, η εταιρία ΣΤΕΛΜΑ έχει αναπτύξει αξιοζήλευτη παρουσία στο εξωτερικό. Άλλωστε, πριν από μερικά χρόνια ανέλαβε την βαφή του... Πύργου του Άιφελ! Ήταν η πρώτη φορά που η βαφή του Παριζιάνικου συμβόλου δεν δινόταν σε γαλλική εταιρεία!

Το κύριο αντικείμενο δραστηριότητας της είναι η αντιδιαβρωτική προστασία των διαφόρων επιφανειών στη βιομηχανία και τη ναυτιλία. Κατά

τη διάρκεια της λειτουργίας της κατάφερε να αναπτυχθεί σημαντικά και θεωρείται μία από τις πιο αξιόπιστες μονάδες, τόσο στον ελληνικό χώρο όσο και στο εξωτερικό. Έχει δημιουργήσει παραρτήματα στη Βουλγαρία και Πολωνία, ενώ υπάρχει προοπτική επέκτασης και σε άλλες χώρες.

Στόχος της είναι η άριστη και ταχεία εξυπηρέτηση των πελατών και η προσφορά υπηρεσιών υψηλών προδιαγραφών.

Όπως λέει στο “Τ” ο Δημήτρης Μαμαντζής, το μεγαλύτερο λάθος των επιχειρηματιών στην Ελλάδα σήμερα είναι ότι εφυσχάζουμε στο παρόν, αποφεύγοντας να γνέψουμε στο μέλλον. Αν κάτι επείγει, όμως, για να υπάρξει ελπίδα, είναι να ξεχάσουμε τις εποχές των πακέων αγελάδων και να στρωθούμε στο νοικοκυριό.

Ο επιχειρηματίας πρέπει να έχει -όπως λέμε στην καθομιλουμένη- “κότσια” για να μπορέσει να “χτίσει” ένα success story, ιδίως στην Ελλάδα. Στη δική σας περίπτωση, ποιος ήταν ο παράγοντας-κλειδί για να φτάσετε από τη θεωρία στην πράξη;

Τα “κλειδιά” για την επιτυχία ήταν κατά κύριο λόγο δύο: Η καθοδήγηση από τον πατέρα μου με την μακροχρόνια (40ετή) εμπειρία του στο αντικείμενο των τεχνικών έργων καθώς και η εξωστρέφεια της εταιρείας η οποία έλαβε χώρα πριν ξεσπάσει στην Ελλάδα ο τυφάνος της κρίσης. Τις εποχές που οι περισσότεροι επιχειρηματίες “βουλευόντουσαν” με τα εντός συνόρων, ο πατέρας μου είχε το θάρρος και το θράσος να προτιμά να ανοικτεί σε νέες και απαιτητικές αγορές όπως ήταν η Γαλλία, το Κουβέιτ και η Πολωνία.

Ποιο πιστεύετε ότι είναι το συχνότερο λάθος που κάνουν οι επιχειρηματίες στην Ελλάδα;

Εγκλωβίζονται στα κεκτημένα αποφεύγοντας να χαράξουν μακροπρόθεσμη και βιώσιμη πολιτική επιχειρηματικής ανάπτυξης. Κοινώς εφυσχάζουμε στο παρόν αποφεύγοντας να γνέψουμε προς το μέλλον.

Αν έχετε απέναντί σας δύο ανθρώπους με ακριβώς τα ίδια τυπικά προσόντα, πώς θα διαλέγατε αυτόν-ή με τον/την οποίο/α θα συνεργαζόσασταν;

Θα επικεντρωνόμουν στην αμεσότητα του χαρακτήρα, το επικοινωνιακό χάρισμα καθώς και το παρουσιαστικό του. Θα μπορούσα να πω ότι είμαι αρκετά “φυσιογνωμιστής” ως άνθρωπος. Είναι μία από τις περιπτώσεις που μετράει καθαρά η...διαίσθηση του επιχειρηματία.

Ξέρουμε ήδη πολλά για την Ελλάδα π.Κ (προς κρίσης) και, βεβαίως, για την Ελλάδα σε κρίση. Πώς φαντάζεστε την Ελλάδα μ.Κ;

Θα είναι αναμφισβήτητη δύσκολα για όλους μας. Τα σημάδια της κρίσης θα αργήσουν να εξαφανιστούν. Ως φύσει, όμως, αισιόδοξος άνθρωπος εκτιμώ ότι ως Έλληνες θα τα καταφέρουμε να

βγούμε πιο δυνατοί και προπόντων πιο ενωμένοι. Σίγουρα θα πρέπει να ξεχάσουμε πάντως τις εποχές των "παχέων" αγελάδων και να στρωθούμε στη δουλειά και το νοικοκυριό!

Ποια είναι (τα πέντε πράγματα, που πρέπει να γίνουν επειγόντως στη χώρα, για να υπάρξει ελπίδα;

- Άνοιγμα θέσεων εργασίας με την έναρξη νέων έργων,
- Χρήμα-ρευσιμότητα στην αγορά μέσω του τραπεζικού τομέα,
- Ανάπτυξη μέσω ξένων επενδύσεων,
- Αναδιάρθρωση του φορολογικού-επενδυτικού πλαισίου,
- Πραγματική στήριξη από τους "εταίρους" μας

Λευτέρης Παπαγεωργίου
Πολιτικός μηχανικός, ιδρυτής
και Γενικός Διευθυντής της
ENTRANET

"Στην Ελλάδα success story θεωρείται η επιβίωση"

Σε μια χώρα που ...κατρακυλάει, τι πιο λογικό από το να επενδύσεις σε ένα ασανσέρ ικανό να σε πάει ψηλά και στο σύστημα που θα το κάνει "έξυπνο"; Το "talk2lift", όπως ονομάζεται το σύστημα, ενσωματώνεται στην καμπίνα του ασανσέρ και μέσω φωνητικών εντολών από τον χρήστη, τον καθοδηγεί στον προορισμό του μέσα στο κτήριο, διευκολύνοντας ιδιαίτερα ανθρώπους με αναπηρία, όπως τα άτομα με προβλήματα όρασης. Πριν "μιλήσει" στους υποψήφιους επενδυτές, το "talk2lift" ...μίλησε ως ιδέα σε τρεις φίλους από τη Θεσσαλονίκη: δύο μηχανικούς, τον Λευτέρη Παπαγεωργίου και τον Κώστα Ρούση και έναν καθηγητή πανεπιστημίου, τον Αλέξανδρο Ψυχογιό, που το 2009 ίδρυσαν την εταιρεία Entranet.

Το καινοτόμο σύστημα, που στηρίχθηκε από ένα πρόγραμμα της ΓΓΕΤ, αν και ακόμη στα σπάργανα, κέρδισε ως ιδέα την προσοχή και "δυσκολών" αγορών, με δυσπιστία απέναντι στο ελληνικό brand, όπως η Μεγάλη Βρετανία, η Γερμανία και οι σκανδιναβικές χώρες. Όπως έχει πει ο Λευτέρης, «όπου και να πηγαίναμε, έπρεπε να αποδείξουμε ότι δεν είμαστε "οι τυφλοί της Ζακύνθου" ή συνταξιούχοι στα 40». Σύμφωνα με τον Λευτέρη, που προτείνει τον δικό του "πεντάλογο" για την έξοδο από την κρίση, το πώς θα είναι η Ελλάδα μ.Κ είναι σε μεγάλο βαθμό θέμα ...ταχύτητας. "Αν βγούμε σύντομα από την κρίση", λέει στο "T", "η Ελλάδα μ.Κ. θα είναι μια εξωστρεφής χώρα απαλλαγμένη από το "άρρωστο" όνειρο της θέσης στο δημόσιο. Αλλιώς..."

Ο επιχειρηματίας πρέπει να έχει -όπως λέμε

στην καθομιλουμένη- "κότσια" για να μπορέσει να "χτίσει" ένα success story, ιδίως στην Ελλάδα. Στη δική σας περίπτωση, ποιος ήταν ο παράγοντας-κλειδί για να φτάσετε από τη θεωρία στην πράξη;

Ακόμα απέχουμε από το να θεωρηθούμε success story. Στην Ελλάδα βέβαια, πλέον, success story θεωρείται η επιβίωση και η προσαρμογή. Υπό αυτό το πρίσμα ο παράγοντας-κλειδί ήταν η συνέπεια η "ευλαβική" τήρηση του business plan και η μόνη ευελιξία προσαρμογής που δείξαμε σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον.

*Ποιο πιστεύετε ότι είναι το συχνότερο λάθος που κάνουν οι επιχειρηματίες στην Ελλάδα;

"Ομάδα που κερδίζει, δεν την αλλάξεις". Αυτό νομίζω ότι είναι το συχνότερο λάθος. Εφόσον οι άλλες ομάδες άλλαξαν και οι συνθήκες του πρωταθλήματος μεταβλήθηκαν, είναι αδιανόστο να μην αλλάξεις, να μην μετεξελιχθείς, να μην προσαρμοστείς στις νέες συνθήκες.

Αν έχετε απέναντί σας δύο ανθρώπους με ακριβώς τα ίδια τυπικά προσόντα, πώς θα διαλέγατε αυτόν-ή με τον/την οποίο/α θα συνεργαζόσασταν;

Από την κοινωνικότητα του. Από την ευκολία με την οποία διαφαίνεται ότι θα γίνει μέλος της εταιρίας και θα αναπτύξει σχέσεις με τους υπόλοιπους. Η δημιουργία καλού κλίματος μεταξύ των στελεχών είναι απαραίτητη για την συνολική λειτουργία και για την παραγωγή έργου.

Ξέρουμε ήδη πολλά για την Ελλάδα π.Κ (προς κρίση) και, βεβαίως, για την Ελλάδα σε κρίση. Πώς φαντάζεστε την Ελλάδα μ.Κ;

Αυτό έχει να κάνει με το πότε θα βγούμε από την κρίση. Αν γίνει σύντομα, η Ελλάδα μ.Κ. θα είναι μια εξωστρεφής χώρα απαλλαγμένη από το "άρρωστο" όνειρο της θέσης στο δημόσιο. Με μια κοινωνία όμως που θα χρειαστεί χρόνο για να επουλώσει τα τραύματά της.

Αν η κρίση κρατήσει ακόμα κάποια χρόνια, η Ελλάδα μ.Κ. θα είναι μια γερασμένη χώρα, με μια νέα γενιά ξενιτεμένη και μια κοινωνία διαλυμένη. Μια χώρα που θα αξίζει να αφήσεις για οποιαδήποτε άλλη προσφέρει τα αυτονόητα, όπως εργασιακή ασφάλεια, αξιοπρέπεια, δυνατότητα εξέλιξης.

Ποια είναι τα πέντε πράγματα, που πρέπει να γίνουν επειγόντως στη χώρα, για να υπάρξει ελπίδα;

- 1.Σύνδεση των ασφαλιστικών εισφορών με το εισόδημα για τα πρώτα 5 χρόνια επαγγελματικής σταδιοδρομίας
- 2.Συνθήκες ρευστότητας στην αγορά από Τράπεζες και ΕΣΠΑ
- 3.Μείωση των φορολογικών συντελεστών όλων των εταιριών στο 15%
- 4.Μείωση του κόστους σύστασης και διατήρησης μιας εταιρίας
- 5.Ευνοϊκό πλαίσιο υποδοχής ξένων επενδυτών

Παντελής Σούτσας
Πτυχιούχος Πολιτικών
Δομικών Έργων, Ιδρυτής
της MichanikosApps

"Η Ελλάδα χρειάζεται παιδεία ...επί 5!"

Πριν ακριβώς έναν χρόνο ο Παντελής Σούτσας αναρωτήθηκε γιατί δεν υπάρχει μία εφαρμογή (application) για το κινητό τηλέφωνο που να κάνει ενεργειακή επιθεώρηση ενός χώρου. Χωρίς δεύτερη σκέψη ξεκίνησε να δουλεύει πάνω στο πρότζεκτ. Τρεις μήνες αργότερα η εφαρμογή ήταν έτοιμη για τα λειτουργικά συστήματα iOS και Android και μάλιστα δωρεάν. Ήδη, την έχουν "κατεβάσει" 17.000 χρήστες και την έχουν βαθμολογήσει με "τέσσερα αστέρια".

Η εφαρμογή μέσω απλών επιλογών προσδιορίζει την ενεργειακή κλάση των κατοικιών ανάλογα με τα εκάστοτε χαρακτηριστικά τους και για όσο χρονικό διάστημα ισχύει ο νόμος για τη ρύθμιση αυθαιρέτων θα υπάρχει ενόπτη αναλυτικού υπολογισμού του προστίμου. Ταυτόχρονα υπάρχει ενημέρωση με απλά λόγια για όλες τις λεπτομέρειες γύρω από τη ενεργειακή επιθεώρηση ενώ για τους πιο απαιτητικούς είναι διαθέσιμη η αντίστοιχη νομοθεσία και όλη η επίσημη ύλη για τις επικείμενες εξετάσεις των ενεργειακών επιθεωρητών.

Παράλληλα, ο χρήστης πολύ εύκολα μπορεί να αναζητήσει τον μηχανικό της επιλογής του ανά ειδικότητα και ανά είδος εργασίας.

Ο επιχειρηματίας πρέπει να έχει -όπως λέμε στην καθομιλουμένη- "κότσια" για να μπορέσει να "χτίσει" ένα success story, ιδίως στην Ελλάδα. Στη δική σας περίπτωση, ποιος ήταν ο παράγοντας-κλειδί για να φτάσετε από τη θεωρία στην πράξη;

Υπό τις κατάλληλες συνθήκες πιστεύω πως ο καθένας μπορεί να "χτίσει" ένα success story. Ουσιαστικά αυτό που χρειάζεται είναι μια καλή ιδέα και απόλυτη προσήλωση στην υλοποίησή της. Αν ο ίδιος δεν πιστέψει στην ιδέα και στην επιτυχία αυτής, τότε σίγουρα δε θα τα καταφέρει. Προσωπικά, είχαμε την "ανάγκη" με τους συνεργάτες μου, να δημιουργήσουμε κάτι νέο και διαφορετικό, ανάγκη που βρήκε χώρο να γίνει πράξη, ειδικότερα μετά την καθετη πτώση του αντικειμένου του Μηχανικού με την κρίση. Μπορούμε να πούμε λοιπόν πως παράγοντας-κλειδί ήταν η κρίση!

Ποιο πιστεύετε ότι είναι το συχνότερο λάθος που κάνουν οι επιχειρηματίες στην Ελλάδα;

Δυστυχώς είναι πολλά τα εμπόδια που αντιμετωπίζεις καθημερινά και τα λάθη σχεδόν αναπόφευκτα. Στη MichanikosApps εστιάζουμε